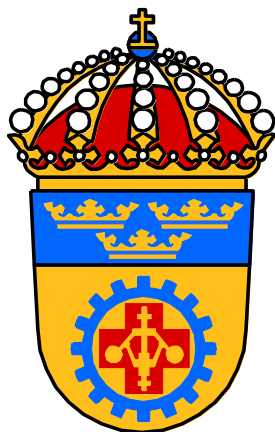

Alla vill och kan skapa en bra arbetsmiljö

Hot och våld vid myndighetsutövning, tillsyn 2011 -2013

ARBETSMILJÖ VERKET

Adam Jansson,
arbetsmiljöinspektör

enheten för region öst
arbetsmiljoverket@av.se

Nu när du oss på:

010-730 90 00

arbetsmiljoverket@av.se

Hela Arbetsmiljöverket
– från norr till söder

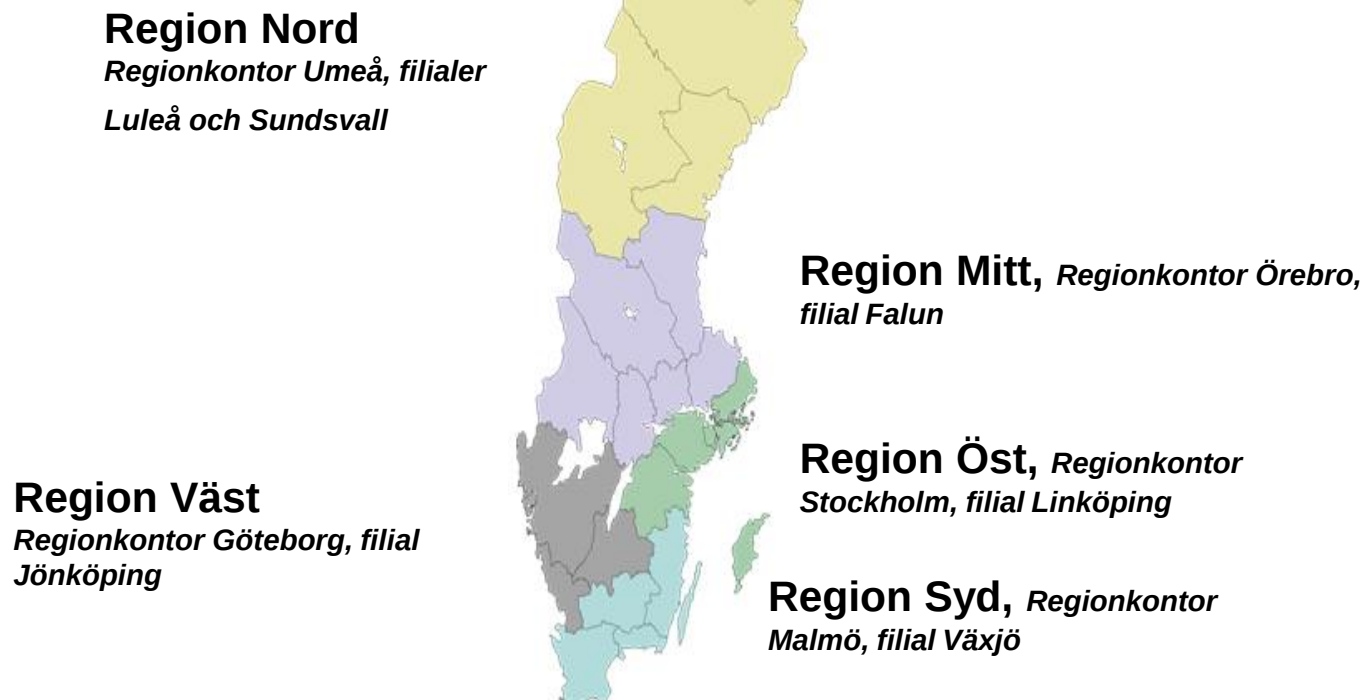
www.av.se

ARBETSMILJÖ
VERKET

Inspektionsorganisation fr o m 1/1 2014

Fem regioner:

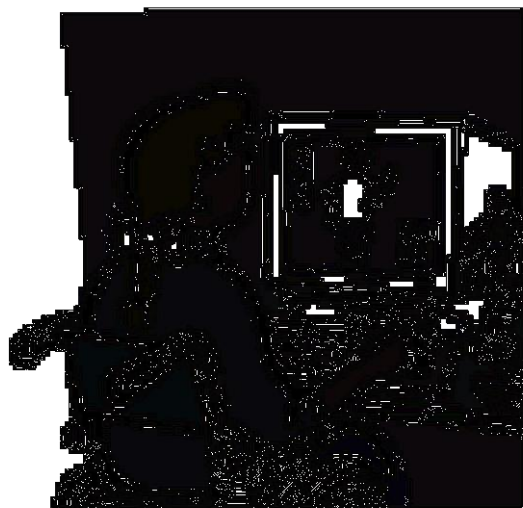

Nationella tillsynsprojekt 2014

- Unga i arbetslivet
- Byggbranschen
- Kvinnors arbetsmiljö
- Skolan
- Utländska arbetstagare
- Funktionshindrade arbetstagare
- Bergarbete
- Marknadskontroll (maskinsäkerhet)

Prioriterade arbetsmiljöfaktorer 2014

- Belastningsergonomi
- Psykosocial arbetsmiljö
- Funktionshinder
- Arbetsplatsolyckor
- Utländska arbetstagare
- Sanktionsavgifter

Arbetsmiljöverkets uppdrag utgår från:

Arbetsmiljölagen (AML)

- [ramlag](#) som fastställer grundläggande regler för arbetsmiljön

Arbetsmiljöförordningen

- ger Arbetsmiljöverket rätt att ge ut
- [föreskrifter](#)
som förtydligar lagen

Arbetsmiljöansvaret

Arbetsgivaren (juridisk person) har **huvudansvaret** för arbetsmiljön

Arbetsgivaren är skyldig att se till att arbetet kan utföras **utan risk** för ohälsa eller olycksfall

Även andra än arbetsgivaren har ansvar, till exempel leverantörer, projektörer, arbetstagare och **fastighetsupplåtare** (hyresvärd, förvaltare)

Våld och hot vid myndighetsutövning

- Nationell tillsynsinsats (2011-2013) från Arbetsmiljöverket
- Fokus på **riskerna** för att arbetstagare utsätts för hot eller våld i sitt arbete (myndighetsutövning)

”Med myndighetsutövning menas arbetstagare som i sin yrkesutövning fattar och/eller verkställer beslut utifrån samhällets lagar, regler och författningar”

Inriktning, omfattning och tidplan

- Omfattade all typ av verksamhet som ägnar sig åt myndighetsutövning, statliga och kommunala.
- Arbetsgivaren uppmanades att förbereda sig genom att göra självskattning på <http://www.av.se/teman/hotochvald/>
- Vi fokuserade på hur de förbyggande och efterhjälpande arbetet fungerar i praktiken.
- Maj 2011 – december 2013
- 2250 besök (inspektioner och uppföljningar)

Målsättning

Effektmål

- ✓ Ökad kunskap hos arbetsgivare och arbetstagare om riskerna för hot och våld
- ✓ Arbetsgivare arbetar i högre grad aktivt med att undersöka, bedöma och åtgärda risker för hot och våld
- ✓ Fler arbetsställen har fungerande rutiner för efterhjälpande stöd
- ✓ Att i tillsynen särskilt uppmärksamma och sprida kunskaper om skillnader mellan mäns och kvinnors utsatthet för hot och våld i arbetslivet.

Våld eller hot om våld

Hot innebär inte alltid direkt hot om våld mot en tjänsteman, utan kan också t ex vara;

- stalking eller ofredande
- hot mot närstående
- hot om skador på egendom
- hot om JO- anmälan eller offentliggörande genom massmedia
- hot mot verksamheten, t ex bombhot eller brand/skadegörelse
- hot att klient/kund ska skada sig själv eller ta sitt liv

Inriktning vid inspektionerna

- ✓ Riskbedömning och handlingsplan
- ✓ Säkerhetsrutiner
- ✓ Kunskaper i säkerhetsfrågor
- ✓ Lokalernas utformning och utrustning
- ✓ Möjlighet att kalla på snabb hjälp
- ✓ Hantering av pengar
- ✓ Uppföljande åtgärder

Hur har det gått? Krav på arbetsgivare

De vanligaste kraven

<u>Inriktning</u>	<u>Föreskrift</u>	<u>Antal krav (cirka)</u>
Psykosociala faktorer	Hot o Våld	1250
Policy och rutiner	SAM	500
Undersöka, riskbedöma	SAM	500
Uppgiftsfördelning	SAM	100
Lokalutformning	Arbetsplatsens utformning	150

Vad kan AV konstatera?

- ✓ De flesta har rutiner för att förebygga hot och våld
- ✓ De flesta har även rutiner för ett efterhjälpande arbete
- ✓ Rutinerna är ibland ***inte tillräckligt*** aktuella eller implementerade i verksamheten
- ✓ Riskbedömningar omfattar ***inte alltid*** alla kända riskområden eller är tillräckligt genomarbetade

Vad borde förbättras?

- ✓ Rutinerna behöver revideras och aktualiseras oftare
- ✓ Rutinerna behöver anpassas till de aktuella förhållanden som råder vid arbetsplatsen
- ✓ Riskbedömningarna behöver fördjupas och omfatta fler perspektiv
- ✓ Fördelning av arbetsmiljöuppgifter behöver uppdateras mer frekvent
- ✓ Vilken risknivå som kan "accepteras" inom verksamheten behöver ofta förtydligas

Vad händer sedan?

- ✓ Projektmaterialen kommer att användas i Arbetsmiljöverkets framtida tillsyn i olika branscher
- ✓ Arbetsmiljöverket har utvärderat insatsen under 2013
- ✓ "Våld och hot i arbetslivet – en kriminologisk kunskapsöversikt"

http://www.av.se/publikationer/rapporter/rap2010_04.aspx

Skyddsombudets framställan enligt 6:6a AML

- Skyddsombudet och arbetsgivaren har "kört fast" i en arbetsmiljöfråga.
- Skyddsombudet har gjort en framställan till arbetsgivaren men åtgärd uteblir eller är otillräcklig
- Framställan av skyddsombudet till AV
- Formella krav uppfyllda?
- Inspektion ska ske skyndsamt
- Beslut om avslag av framställan eller beslut om föreläggande eller förbud

Allvarliga olyckor och tillbud

- Ska utredas
- Ska anmälas till Arbetsmiljöverket enligt 2 § i arbetsmiljöförordningen
 - dödsfall
 - svårare personskada
 - drabbat flera arbetstagare
 - allvarligt tillbud
- Straffsanktionerad bestämmelse

Informationsmaterial

www.av.se

<http://www.av.se/teman/hotochvald>

www.av.se/sam/sjalvskattning

www.av.se/teman/buller/app

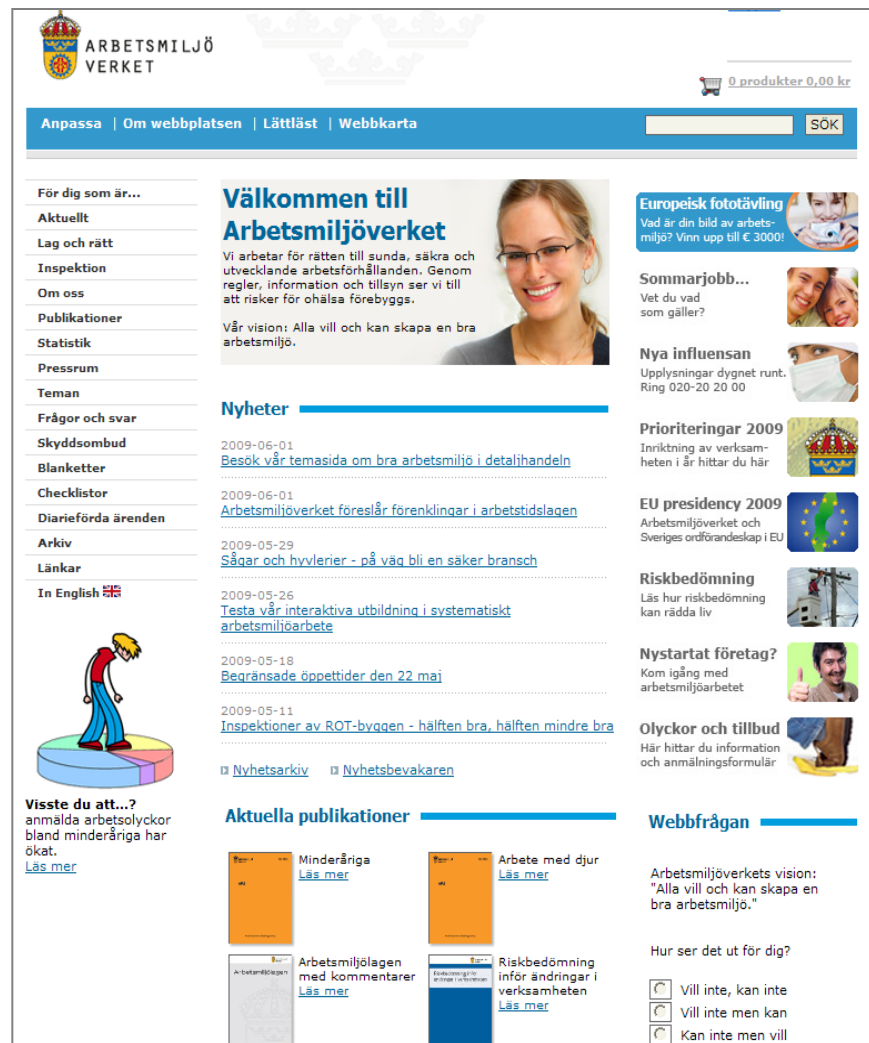
www.av.se/teman/ljusappen/belysning

Broschyrer och handböcker

Beställ från Arbetsmiljöverkets
publikationsservice 010-730 90 00

www.prevent.se

www.arbetsmiljoupplysningen.se

The screenshot shows the homepage of Arbetsmiljöverket (The Swedish Work Environment Authority). The header includes the logo and navigation links like 'Anpassa', 'Om webbplatsen', 'Lättläst', and 'Webbkarta'. A search bar is on the right. The main content area features a large banner for 'Välkommen till Arbetsmiljöverket' with a photo of a woman. Below this is a 'Nyheter' (News) section with several articles dated from 2009, including 'Besök vår temasida om bra arbetsmiljö i detaljhandeln' and 'Arbetsmiljöverket föreslår förenklingar i arbetstidslagen'. To the right of the news are several smaller featured articles with images, such as 'Europeisk fototävling', 'Sommarjobb...', 'Nya influensan', 'Prioriteringar 2009', 'EU presidency 2009', 'Riskbedömning', 'Nystartat företag?', and 'Olyckor och tillbud'. At the bottom, there is a 'Webbfrågan' (Webbquestion) section with a poll about the vision of a good work environment. The left sidebar contains a menu with links like 'För dig som är...', 'Aktuellt', 'Lag och rätt', 'Inspektion', 'Om oss', 'Publikationer', 'Statistik', 'Pressrum', 'Teman', 'Frågor och svar', 'Skyddsombud', 'Blanketter', 'Checklistor', 'Diariet förda ärenden', 'Arkiv', and 'Länkar'. There is also a small cartoon character and a section titled 'Visste du att...?' with a link to 'anmälda arbetsolyckor'.